

Posudek vedoucího/oponenta vysokoškolské kvalifikační práce:

Název práce: Panská sídla na Trutnovsku a zhodnocení jejich současného stavu.

Autor práce: Kateřina Čermáková

Autor posudku: Petr Hejhal

Doporučuji k obhajobě (vepsat ano / ne): ano

Jednotlivá hodnotící kritéria (uvést u každého bodu známku A–F):

1) Hodnocení dodržení zadání a jeho naplnění.	E
2) Struktura práce (přítomnost kapitol podstatných pro splnění cílů práce a relevance jejich obsahu), logika výstavby kapitol.	E
3) Metodika práce.	E
4) Práce s literaturou a dodržení citačních norem.	C
5) Jazyková a pravopisná úroveň práce.	D
6) Kvalita a úroveň obrazové přílohy, včetně jejího provázání s textem.	D
7) Celkové hodnocení práce (výsledný průměr vypočítaný ze známek jednotlivých bodů) ¹ .	E

8) Slovní komentář, připomínky, náměty, otázky k obhajobě (možno rozepsat).

Cílem práce Kateřiny Čermákové byla sumarizace stavu bádání o problematice středověkých panských sídel na Trutnovsku a zhodnocení současného stavu lokalit v terénu. Autorka se ve své práci zabývá 14 lokalitami (hrady, hrádky, tvrze).

Autorka shrnuje dosavadní archeologická bádání na pojednávaných lokalitách a cituje dostupné publikace. Větší pozornost měla být určitě věnována současnému stavu lokality (je to i součástí zadání práce), které je často pojednáno nedostatečně (například Bradlo na straně 29: „*Na hradě Bradlo jsou dnes lehce patrná pouze torza hradu. Na lokalitě je i dnes znát umístění jádra hradu, které bylo oddělené od okolí valem a příkopem, což je do dnešních dnů dobře patrné (viz obr. 20)*“), nebo je přímo odbyté (například Radvanice, str. 34: „*Na lokalitě jsou i v dnešní době patrné valy a příkopy (obr. 26)*“).

Prostorová identifikace popisovaných lokalit je v práci nejednotná a v současné době neodpovídající archeologickým standardům. Jako příklad lze uvést lokalitu Břečtej: „...*nedaleko města Trutnova je*

¹ Numerické hodnoty známek: **A** – 1,0; **B** – 1,5; **C** – 2; **D** – 2,5; **E** – 3; **F** – 4.

známý jako Břečtejn, Bruštejn, či Silberstein. Hrad byl vestavěn na slepencové skále mezi Vlčicemi a Mladými Buky..." (str. 29).

Problematická je i práce s archeologickým materiálem. Na jedné straně autorka slovně popisuje nalezený materiál (někdy poměrně podrobně, někdy stručněji), na druhé straně s ním autorka v textu dále nepracuje (například ve smyslu korekce dosud publikované datace lokalit). Materiál není také součástí obrazové přílohy. Podle mého názoru na tomto místě stačila stručná charakteristika nalezeného materiálu a větší pozornost měla být věnována právě současnému stavu lokality.

Problematické jsou v předkládané práci také pasáže, které můžeme nazvat jako „interpretační“. Ty jsou často zatíženy tvrzeními, která lze v současné době považovat za zcela překonaná. Jako názorný příklad lze uvést úryvek ze stran 7 a 8: „Krajinu na severovýchodě Čech si v dobách počátku kolonizace můžeme představovat jako prales“. „Později kolonizované horské oblasti sice nebyly vhodné pro zemědělství, avšak posloužily jako zdroj dřeva pro středověké doly“. Je škoda, že autorka nepracovala s novější literaturou, reflektující proces středověké kolonizace (z české produkce lze jmenovat zásadní studie Tomáše Velímského či Jana Klápště). Na druhou stranu je smutným faktem, že výsledky výzkumů o využití periferních oblastí často nenacházejí cestu ani do prací některých již tzv. renomovaných badatelů.

Z formálního hlediska je také lehce problematický jazyk, respektive sloh práce.

Celkově lze konstatovat, že ačkoli téma zadání práce bylo svým způsobem splněno (hlavně rešerše archeologických akcí na zájmových lokalitách), potenciál tématu rozhodně využit nebyl.

Do diskuze v rámci obhajoby bych rád navrhl dvě otázky: u tří lokalit (Bolkov, Trutnov – hrad a Hrad u Horních Vlčic) autorka uvádí, že jejich počátky můžeme sledovat již ve 12. století. Na základě čeho tak usuzuje?

V rámci obrazové přílohy autorka používá analýzy viditelnosti. V textu se s jejími výsledky dále nepracuje (například že by pojednávané lokality byly zasazeny do kontextu soudobého osídlení případně soudobé komunikační sítě). Jaký smysl má provedení analýzy v této práci?

Podpis autora posudku.

Petr Hejhal